

Odrůdy k produkci konzumních brambor

Opět po roce přinášíme pěstitelům konzumních brambor přehled výsledků přesných polních pokusů provedených s odrůdami přihlášenými pro zapsání na Seznam doporučených odrůd (SDO) konzumních brambor v roce 2022. V roce 2021 bylo do těchto zkoušek přihlášeno 30 odrůd konzumních brambor registrovaných v ČR, z toho sedm pro raný konzum.

Odrůdy pro SDO přihlásili jejich udržovatelé, resp. zástupci udržovatelů, kterými jsou Sativa Keřkov, a. s., Vesa Velhartice, a. s., a VÚB Havlíčkův Brod, s. r. o. Po dokončení poměrně náročných prací a schválení výsledků příslušnou odbornou komisí před-

kládáme část výsledků, týkající se Seznamu doporučených odrůd ostatních konzumních brambor pro rok 2022.

Hodnocení vychází z výsledků přesných polních pokusů provedených pro „ostatní konzumní brambory“ na pracovištích

Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) Čáslav, Lípa a Vysoká a privátních stanicích (Domanín, Horažďovice a Valečov). V roce 2021 bylo pro tento uživatelský směr přihlášeno a vedeno celkem 29 odrůd, z toho 26 od-

růd mohlo být hodnoceno, protože v jejich případě byly k dispozici čtyřleté výsledky (2018 až 2021). Byla tak splněna základní podmínka stanovená pro zapsání odrůd na SDO (minimálně dvouleté zkušební období v pokusech pro SDO navazující na

zkoušky ÚKZÚZ ověřující registrované odrůdy tak, aby mohly být hodnoceny výsledky za čtyřletý cyklus).

Počty zařazených odrůd

Výchozí kritéria jsou stanovena tak, aby bylo možné zhodnotit

vhodnost odrůd pro jednotlivé směry užití (tab. 1–3). Nesplnění stanovených kritérií je u jednotlivých odrůd, resp. znaků vyznačeno v tabulkách zvýrazněním zjištěných hodnot.

V sekci Ostatní pro přímý konzum je zařazeno 25 odrůd, v tomto případě jsou odrůdy splňující stanovená kritéria dále hodnoceny pro loupání za syrova, pro dlouhodobé skladování a vhodnost k mytí. Na hranolky jsou určeny tři odrůdy a na lupínky také. U hodnocení odrůd z hlediska jejich vhodnosti pro výrobu lupínků jsou uvedeny (vedle údajů zjištěných po sklizni) i hodnoty získané v jarním období (březen) při skladování hlíz při 4, resp. 8 °C.

Rozdělení podle užití

I v roce 2021 bylo možné do pokusů pro SDO přihlásit pouze odrůdy registrované v ČR. Do Seznamu doporučených odrůd pro uživatelský směr ostatních konzumních brambor pro rok 2022 a jejich vhodnosti pro jednotlivé způsoby užití jsou zapsány následující odrůdy:

Pro ostatní přímý konzum

Velmi rané: Karo, Katy, Lada, Mariannka, Monika, Oskava, Primarosa, Radana, Suzan

Rané: Alice, Bohemia, Dagmar, Gabreta, Jasmina, Julinka, Valda, Valkýra

Polorané: Bella, Dominika, Kariéra, Lilly, Red Anna, Vysočina
Polopozdní až pozdní: Jindra, Lydia

Pro loupání za syrova

Velmi rané: Monika, Primarosa
Rané: Alice, Gabreta, Jasmina, Julinka

Polopozdní až pozdní: Jindra

Pro dlouhodobé skladování

Velmi rané: Mariannka, Oskava

Rané: Alice, Valda, Valkýra

Polorané: Dominika, Kariéra

Polopozdní až pozdní: Jindra

(Pokračování na str. 35)

Tab. 1 – Výsledky pro hodnocení uživatelského směru ostatní pro přímý konzum v letech 2018–2021

Odrůda/znak	Varný typ A-C	Výnos tržních hlíz (t/ha)	Vady hlíz		Hniloby bramboru	Aktinobak. strupovi- tost	Loupané za syrova			Skladování klíčení hlíz	Vhodnost k mytí – podzim		
			%	9–1			%	9–1	vyrovna- nost tvaru		kvalita tvaru hlíz	tmavnutí syrových hlíz	hladkost slupky
Velmi rané													
Cidlina	B	33,7	83,5	8,7	0,2	7,3	6,6	6,8	6,0	3,6	6,6	8,3	6,5
Karo	B	39,6	98,1	8,3	0,0	8,1	6,1	6,0	5,8	4,7	6,0	7,8	6,9
Katy	B	36,6	90,6	8,9	0,0	8,1	6,2	5,7	6,8	4,9	6,2	7,8	7,8
Lada	B	37,8	93,6	7,9	0,9	8,0	6,1	6,2	6,8	6,8	6,8	8,1	7,3
Mariannka	B	43,8	108,4	7,2	3,6	7,6	6,3	6,4	6,1	7,2	6,9	8,1	7,8
Monika	B	47,2	116,8	8,8	0,4	7,3	7,6	7,5	7,3	3,5	7,0	8,2	7,6
Oskava	B	40,4	100,0	7,8	0,3	8,1	6,6	6,4	6,6	7,2	5,9	7,8	7,7
Primarosa	AB	48,3	119,6	8,3	2,5	7,9	6,5	6,7	7,3	4,3	5,7	7,6	6,7
Radana	AB	39,1	96,8	8,7	0,5	8,0	6,5	6,5	4,8	3,4	6,2	7,3	6,3
Suzan	AB	37,4	92,7	8,8	0,3	8,2	6,8	7,0	6,4	3,2	7,0	8,1	6,5
Průměr	–	–	40,4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
MD 0,05	–	5,4	13,4	–	3,9	0,6	0,5	0,3	0,9	0,9	0,4	–	–
Počet pokusů	24	24	24	26	7	22	24	24	8	20	24	4	4
Rané													
Alice	B	47,6	107,2	7,7	0,0	8,0	6,2	6,2	7,4	7,3	6,5	8,1	6,7
Bohemia	B	48,2	108,4	8,8	0,3	8,0	6,7	7,1	6,8	5,1	6,3	8,4	7,0
Dagmar	B	42,0	94,6	8,6	0,4	8,1	6,4	6,7	6,4	4,2	6,0	8,3	6,8
Gabreta	AB	41,3	93,0	8,0	1,4	8,3	6,5	6,9	7,4	5,2	6,8	7,5	6,5
Jasmina	B	50,2	113,0	8,5	0,3	7,9	7,3	7,3	7,0	6,4	6,3	8,3	6,9
Julinka	B	43,2	97,2	9,0	0,0	7,9	6,9	7,0	8,4	4,3	7,5	8,6	7,8
Valda	B	41,2	92,8	8,3	0,0	8,1	6,6	6,6	4,8	7,6	4,9	7,3	7,2
Valkýra	BC	41,7	93,9	8,3	0,0	7,0	6,0	6,3	6,8	7,5	5,5	7,6	6,2
Průměr	–	–	44,4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
MD 0,05	–	6,5	14,6	–	0,0	0,7	0,4	0,4	0,9	0,9	0,4	–	–
Počet pokusů	24	24	24	15	6	22	24	24	8	20	24	4	4
Polorané													
Bella	AB	45,3	98,7	7,2	0,0	8,4	7,2	7,2	5,8	6,4	6,5	8,0	6,9
Dominika	AB	50,6	110,4	8,5	0,0	7,3	6,3	6,3	6,3	7,9	6,3	6,9	6,8
Kariéra	AB	40,4	88,1	8,8	0,8	8,3	6,0	6,2	5,3	7,9	7,0	8,1	6,4
Red Anna	B	47,3	103,2	7,4	1,2	7,6	6,3	6,3	6,5	5,6	5,5	7,5	7,3
Vysočina	AB	45,8	99,7	8,9	0,7	7,9	7,5	7,6	6,9	5,6	6,5	7,3	7,1
Průměr	–	–	45,9	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
MD 0,05	–	6,3	13,7	–	2,7	0,6	0,6	0,4	0,8	0,9	0,5	–	–
Počet pokusů	24	24	24	11	3	23	24	24	8	19	24	4	4
Polopozdní až pozdní													
Jindra	BC	37,6	100,4	8,6	0,0	7,6	6,2	6,3	7,4	7,2	6,2	6,8	6,4
Lydia	B	37,3	99,6	7,2	0,0	7,5	6,2	6,0	6,0	6,7	5,0	5,5	6,2
Průměr	–	–	37,5	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
MD 0,05	–	16,4	43,8	–	–	2,2	0,6	1,1	1,8	1,2	0,3	–	–
Počet pokusů	24	24	24	10	–	10	24	23	8	12	24	4	4

Pozn.: Odrůda se zvýrazněnými znaky nesplnila stanovená kritéria, šedé podbarvení: pouze lokality, kde byl zaznamenán výskyt

inzerce

Jarní strategie ochrany rostlin

INNIGO patří k předním evropským společnostem zabývajícím se ochranou a výživou rostlin. Širokou nabídkou kvalitních produktů a profesionálním přístupem si získává každým rokem přízeň dalších a dalších zemědělců.

Přesvědčte se o tom i vy.

Fungicidní strategie

Zásadní otázkou fungicidního vstupu u jarního ječmene jsou dvě choroby: hnědá skvrnitost a padlí travní. Řešením je originální a ekonomicky velmi zajímavé ošetření přípravkem Mollis 450 SC. Tento jedinečný produkt je založen na dvou azolech (difenokonazol, tebukonazol) a strobilurinu (azoxystrobin). Azoly, lety prověřená fungicidní skupina, jsou při ochraně rostlin naprosto nepostradatelné. Ideální je pak kombinace se strobiluriny, které posilují preventivní fungicidní účinek a omezují vliv fyziologického stresu za sucha a vysokých teplot (green efekt). Mollis 450 SC lze použít 2x v ozimé pšenici a jarním ječmeni či 1x v řepce olejce. V prvním pří-

padě azoly chrání porost proti bráničnatce pšeničné, rzi plevové i fuzariózám. Strobilurin je znám dlouhodobým působením a zamezením vzniku nové infekce po dobu až čtyř týdnů. V řepce olejce lze stejným přípravkem řešit jak hlízenku obecnou, tak plíseň šedou. Dávkování je nízké a odvíjí se od počasí. V deštivém období během kvetení je na místě aplikovat plnou dávku 1 l/ha, v opačném případě 0,8–0,9 l/ha. U obilnin je situace obdobná, 0,8–1 l/ha podle infekčního tlaku nebo 0,5–0,8 l v T1 a následně opakovaně až 1 l v T2. Velmi zajímavé zjištění prokázaly pokusy, kdy Mollis 450 SC vyšel jako špička proti rynchosporiové skvrnitosti. Další efektivní možností je použití kombinace dvou účinných látek, tebukonazol a azoxystrobin. Jedná se o známé

Cílenou ochranou předejdete tlaku škůdců

Foto archiv firmy

přípravky Bukat 500 SC a Makler 250 SE, cenově zvýhodněné při společném nákupu. Bukat 500 SC je navíc nově povolen pro použití v ozimé řepce i na podzim.

Insekticidní strategie

Na blýskáčka je registrována celá řada přípravků, v praxi je možné využít např. účinnou lát-

ku acetamiprid v Apis 200 SE. Tato ú. l. je účinná proti blýskáčce řepkovému, škodí mu ve fázi zelených poupat a rovněž proti bejlomorci kapustové a krytonosci šesulovému ve druhé polovině kvetení řepky. Na rozdíl od některých jiných přípravků má Apis 200 SE vhodný toxikologický profil a je tak neškodný pro včely. Pro pěstitele tím odpadá ohlašovací povinnost. Další výhodou přípravku je jeho tekutá formulace ve formě suspenzní emulze. Ošetření proti škůdcům je navíc možné spojit s fungicidním ošetřením přípravkem Mollis 450 SC. Shodným produktem jako Apis 200 SE je loňská novinka LOS OVADOS 200 SE (acetamiprid). Použitím obou těchto přípravků je pak možná dvojí aplikace v porostech řepky. Účinná látka acetamiprid vyniká

dlouhodobým a vyrovnaným reziduálním účinkem proti širokému spektru živočišných škůdců.

Listová výživa

Závěrem pár slov k listové výživě. Z NPK hnojiv nabízí naše společnost oblíbenou řadu Opti. Jedná se o dva plodinově specifické produkty, a sice Opti Obilniny (NPK 14:16:16) a Opti Řepka (NPK 11:15:21) s vyváženým poměrem mikroprvků v chelátové formě při dávce 2–4 kg/ha. Letošní novinkou je vysoce koncentrované listové hnojivo Cropvit Premium 714 s celou škálou nejdůležitějších mikroprvků vhodné jak do obilnin, tak do řepky a dalších plodin, a sice v dávce (i opakované) 1 l/ha.

Ing. Roman Lesa
INNIGO Agrar CZ s. r. o.

(Dokončení ze str. 34)

Pro mytí

Velmi rané: Lada, Mariannka, Monika

Rané: Julinka

Pro výrobu hranolků

Rané: Valda

Polorané: Bella

Pro výrobu lupínků

Rané: Valkýra, Velur (odpovídající kvalita lupínků je i při skladování hlíz v 8 °C)

Závěr

Nezávislé výsledky vyplývající z vedení přesných polních pokusů na šesti stanovištích v letech 2018–2021 umožňují charakterizovat přihlášené odrůdy z hlediska

Při hodnocení odrůd brambor pro výrobu lupínků jsou mimo jiné významné obsah redukujících cukrů, obsah sušiny či tvar hlíz

Foto archiv

Tab. 2 – Výsledky pro hodnocení odrůd z hlediska jejich vhodnosti pro výrobu lupínků v letech 2018–2021

Odrůda/znak	Výnos tržních hlíz		Barva lupínků	Tvar hlíz	Hniloby bramboru	Obsah red. cukrů	Obsah sušiny	Jaro 8 °C		Jaro 4 °C	
	t/ha	%						barva lupínků	obsah red. cukrů	barva lupínků	obsah red. cukrů
Jednotka			9–1	–	%	%	%	9–1	%	9–1	%
Rané											
Valda	40,1	98,9	8,6	OV	0,0	0,12	23,08	7,7	0,19	3,6	0,68
Valkýra	41,7	102,9	6,2	KO	0,0	0,21	26,50	6,2	0,27	3,3	0,96
Velur	39,8	98,2	8,3	KO	3,1	0,11	26,15	7,6	0,19	5,9	0,45
Průměr	–	40,5	–	–	–	–	–	–	–	–	–
MD 0,05	5,7	14,1	1,3	–	–	0,1	3,5	0,8	0,1	0,8	–
Počet pokusů	24	24	24	–	1	4	4	24	4	24	4

Pozn.: Odrůda se zvýrazněnými znaky nespĺnila stanovená kritéria, šedé podbarvení: pouze lokality, kde byl zaznamenán výskyt

Tab. 3 – Výsledky pro hodnocení odrůd z hlediska jejich vhodnosti pro výrobu hranolků v letech 2018–2021

Odrůda/znak	Výnos tržních hlíz		Barva hranolků	Tvar hlíz	Hniloby bramboru	Obsah red. cukrů	Obsah sušiny
	t/ha	%					
Jednotka			9–1	–	%	%	%
Rané							
Valda	40,1	98,0	7,6	OV	0,0	0,12	23,08
Valkýra	41,7	102,0	6,4	KO	0,0	0,21	26,50
Průměr	–	40,9	–	–	–	–	–
MD 0,05	10,0	24,6	1,6	–	–	0,1	5,5
Počet pokusů	24	24	24	–	–	4	4
Polorané							
Bella	45,3	100,0	6,4	OV	0,0	0,16	23,78
Průměr	–	–	–	–	–	–	–
MD 0,05	–	–	–	–	–	–	–
Počet pokusů	24	24	24	–	–	4	4

Pozn.: Odrůda se zvýrazněnými znaky nespĺnila stanovená kritéria, šedé podbarvení: pouze lokality, kde byl zaznamenán výskyt

Kritéria pro zařazení odrůd na SDO ostatní pro přímý konzum

Výnos tržních hlíz:	nejméně nad hranicí MD 0,05 (minimální průkazný rozdíl)
Vady hlíz:	do 3 % (bodové hodnocení 6,5–9)
Hniloby bramboru:	do 2 %
Aktinobakteriální obecná strupovitost bramboru:	7–9
Loupané za syrova:	
– vyrovnanost tvaru:	6–9
– kvalita tvaru hlíz:	6–9
– tmavnutí syrových hlíz (kaší) po 15 min.:	7–9
Vhodnost ke skladování:	
– klíčení hlíz	7–9
Vhodnost k mytí – podzim	
– hladkost slupky:	6,5–9
– choroby bramboru:	7,5–9
– ostatní znaky:	7–9

Kritéria pro zařazení odrůd na SDO pro výrobu lupínků

Výnos tržních hlíz	nejméně nad hranicí MD 0,05
Barva lupínků:	6–9
Tvar hlíz:	kulovitý, krátce oválný
Hniloby:	do 2 %
Obsah redukujících cukrů:	pod 0,3 %
Obsah sušiny:	min. 22 %

Kritéria pro zařazení odrůd na SDO pro výrobu hranolků

Výnos tržních hlíz	nejméně nad hranicí MD 0,05
Barva hranolků:	6–9
Tvar hlíz:	oválný až velmi dlouhý
Hniloby:	do 2 %
Obsah redukujících cukrů:	pod 0,5 %
Obsah sušiny:	min. 19 %

ka splnění stanovených kritérií. Na tomto základě bylo možné doporučit odrůdy pro produkci ostatních konzumních brambor, pro výrobu lupínků a hranolků. Zároveň posoudit jejich předpoklady pro loupání za syrova, dlouhodobé skladování a mytí. Doporučení lze využít především u pěstitelů konzumních brambor při výběru odrůd v roce 2022, ale zejména při přípravě na rok 2023.

Získané poznatky mohou být pro pěstitele konzumních bram-

bor jedním z významných vodiček při volbě vhodných odrůd, které jsou zárukou nejen rentabilní produkce, ale mají zároveň předpoklady pro uplatnění na trhu.

Ing. Václav Čermák

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Brno

Ing. Jaroslava Domkářová, Ph.D.

Výzkumný ústav bramborářský

Havlíčkův Brod, s. r. o.

prof. Ing. Miroslav Jůzl, CSc.

Mendelova univerzita v Brně

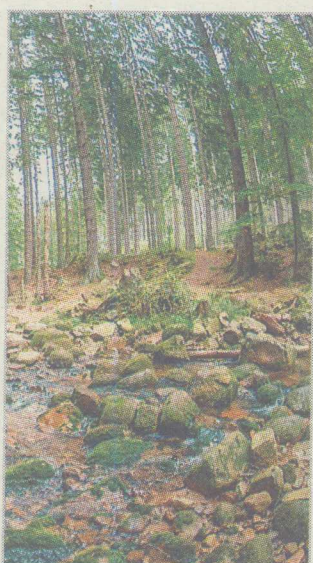
Vysychání mokřadů

(fia, čtk) – Správa Krkonošského národního parku (KRNAP) v aktuálním programu na zadržování vody v krajině na 12 vybraných místech rozmístila 829 malých a 182 velkých přehrázek. Do konce programu v roce 2023 plánuje v dalších lokalitách více než 600 malých a 200 velkých přehrázek. Zpomalí odtok vody, a přispějí tak ke zlepšení koloběhu vody v krajině. Uvedl to mluvčí Správy KRNAP Radek Drahný.

Současný projekt, který začal v roce 2017 a je rozdělený do dvou etap, je dalším v řadě, kterým národní park reaguje na klimatické změny způsobující vysychání mokřadů. „Téma mokřadů a jejich významu v krajině nabylo v poslední době na aktuálnosti, a to zejména ve spojení s tématem globálních změn klimatu. Jen v posledních letech jsme realizovali či ještě realizujeme celou řadu projektů, které souvisejí s podporou mokřadů přímo v terénu,“ uvedl ředitel Správy KRNAP Robin Böhnisch.

Šlo například o projekty Stabilizace významných lesních ekosystémů KRNAP v letech 2010 až 2014, Stabilizace vodního režimu vybraných lokalit KRNAP v období 2014 až 2015, Ochrana a udržitelné využívání mokřadů ČR v letech 2014 až 2017 a Revitalizace mokřadů na vybraných plochách území KRNAP, který začal v roce 2017 a skončí příští rok. Poslední projekt je podpořen evropskými penězi z operačního programu Životní prostředí. „Na revitalizovaných plochách máme monitorovací místa pro sbírání dat, která nám umožní srovnání počátečního stavu ploch a jejich postupný vývoj po zásahu. Obnovené mokřady bu-

dou významnou podporou při probíhající obnově lesních ekosystémů zejména v těch částech národního parku, které byly v minulosti poškozeny imisemi,“ uvedl Drahný.

Cílem projektu je zadržení vody v krajině

Foto archiv

Nejvýznamnějším typem mokřadů v Krkonoších jsou rašeliniště. V Krkonoších jsou k vidění dva typy rašelinišť. Úpskému nebo Pančavskému rašeliništi se říká vrchoviště. Lesní rašeliniště je

na Černé hoře. Vrchoviště na hřebenech Krkonoše jsou součástí krkonošské arkticko-alpínské tundry a výrazně je ovlivňuje chladné klima. Roční průměrné teploty se pohybují kolem nuly, roční úhrn srážek dosahuje asi 1500 mm a souvislá sněhová pokrývka tam leží od začátku listopadu do konce dubna. „Takové klimatické podmínky jsou srovnatelné s horskými oblastmi Norska a Švédska. To vysvětluje, proč se v těchto polohách Krkonoše vyskytuje tolik severovýchodních a vysokohorských druhů,“ uvedl Drahný.

Mezi nejvzácnější druhy krkonošských rašelinišť patří například drobný keř ostružiník moruška, pták slavík modráček tundrový, suchopýry pochvatý a úzkolistý, šídlo horské nebo bylina všivec sudetský. Charakteristickou rostlinou rašelinišť jsou rašelínky. V Krkonoších jich roste kolem 20 druhů. Rozsáhlé komplexy subalpínských mokřadů patří v Krkonoších mezi nejpozoruhodnější biotopy. Největšími rašeliništními komplexy náhorní planiny východních a západních Krkonoše jsou Úpské rašeliniště a Pančavská louka, které byly v roce 1993 zařazeny mezi nejvýznamnější mokřady světa v tzv. Ramsarské úmluvě.

inzerce

PT303

MNOHEM VÍCE NEŽ JENOM DRŮDA

- ✓ zvýšená odolnost vůči hlízence
- ✓ vyšší tolerance k ostatním chorobám
- ✓ celkově zlepšený zdravotní stav rostlin
- ✓ zvýšená odolnost k poléhání před sklizní
- ✓ vysoká produkce šesulí a semen z rostliny
- ✓ ročníkově stabilní výnosy a olejnatost

CORTEVA agriscience

PIONEER. MADE TO GROW™